

Міністерство освіти і науки України

***Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний
аграрний університет»***

Біолого-технологічний факультет

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК

ВИПУСК – 12

***ЗБІРНИК ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ, СТАТТЕЙ,
ДОПОВІДЕЙ І ТЕЗ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ
КОНФЕРЕНЦІЙ ВИКЛАДАЧІВ, АСПІРАНТІВ, МАГІСТРІВ,
СТУДЕНТІВ***

Херсон – 2019

Видається за рішенням вченої ради
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
протокол № 2 від «25» вересня 2019 р.

Рекомендовано до друку вченою радою
біолого-технологічного факультету
(протокол № 2 від «25» вересня 2019 р.)

Редакційна колегія:

Балабанова І.О. – к.с.-г.н., доцент, декан БТФ (головний редактор)
Нежлукченко Т.І. - д.с.-г.н., професор, зав. кафедри генетики та
розведення тварин ім.В.П.Коваленка

Пелих В.Г. –завідувач кафедри, доктор сільськогосподарських наук,
професор, заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент
НААНУ

Ведмеденко О.В. – к.с.-г.н., доцент, завідувач кафедри, кандидат
сільськогосподарських наук

Новікова Н.В. - к.с.-г.н., доцент, в. о. завідувача кафедри, кандидат
сільськогосподарських наук

Папакіна Н.С. - к.с.-г.н., доцент кафедри генетики та розведення тварин
ім.В.П.Коваленка

Адреса редколегії: м. Херсон, вул. Стрітенська, 23
ДВНЗ “Херсонський державний аграрний університет”
Біолого-технологічний факультет
Головний корпус, аудиторії 35, 30

Науково- інформаційний вісник біолого- технологічного факультету. Вип. 12. –
Херсон: ХДАУ, ВЦ «Колос». – 2019. - ---- с. 25 прим.

© Біолого-технологічний
факультет ХДАУ, 2019 р.

Степаненко Н. В. Статистична модель оптимального поєднання галузей аграрної промисловості 242

Алфавітний показник 246

сфери; кон'юнктура ринку; інфраструктура ринку; природно-кліматичні умови; налагодженість каналів постачання ресурсів; державна підтримка підприємств бджільництва) чинники, що обумовлюють отримання стійких і ефективних виробничих результатів. Належний рівень зовнішньої стійкості підприємств бджільництва забезпечується ефективною політикою державного регулювання в даній галузі, що надає можливості для розширеного відтворення.

Отже, як внутрішня, так і зовнішня стійкість цілком залежать від економічного середовища, що склалося під дією різноманітних чинників, та визначають рівень та темп розвитку економіки в конкретній галузі, регіоні чи підприємстві.

Бібліографічний список:

1. Кіндрат О.В. Фінансова стійкість – компонентна складова комплексної характеристики фінансового стану підприємства / О.В. Кіндрат // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України: зб. наук.-техн. праць. – 2011. – Вип. 21.14. – С.216–222.

2. Кравченко М. В. Умови забезпечення економічної ефективності бджільництва / М. В. Кравченко // Вісник Одеського національного університету: Серія економіка. – 2014. – Вип. 2/3, Т. 19.– С. 172-175.

УДК 519.86:631.11

СТАТИСТИЧНА МОДЕЛЬ ОПТИМАЛЬНОГО ПОЄДНАННЯ ГАЛУЗЕЙ АГРАРНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Степаненко Н. В. - к. с.-г. н., доцент кафедри прикладної математики та економічної кібернетики
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Постановка проблеми. Історія фермерства в Україні налічує вже два десятиліття. Фермерські господарства стали невід'ємною частиною аграрного

життя країни. Постійно зростає чисельність цих господарств та оброблювані ними площі сільськогосподарських угідь.

У системі моделей оптимального планування сільського господарства центральне його місце займає модель оптимізації виробничо-галузевої структури. Це дає можливість визначати основні параметри розвитку галузі підприємства, аналізуючи формування структури виробництва, доцільні шляхи використання ресурсів і можливостей збільшення обсягів виробництва, спираючись на фактичні дані за попередні роки для поточного і перспективного планування.

Труднощі, пов'язані з визначенням основних та допоміжних галузей, усуваються шляхом застосування економіко-математичних методів у поєднанні із обчислювальною технікою. У цьому всі питання ув'язуються у процесі виконання завдання. Економіко-математичні методи забезпечують формування збалансованого плану, що визначається як найкращий при заданих умовах виробництва.

Стан вивчення проблеми. Обґрунтування спеціалізації виробництва, у сільськогосподарських підприємствах, доцільно здійснювати методами оптимального планування спеціалізації й поєднання галузей. За основні невідомі приймаються площі посіву різних культур і поголів'я тварин з різним ступенем деталізації.

М.Є.Браславец – сучасний вчений-аграрник, пропонує дві можливі постановки економіко-математичної оптимізації спеціалізації сільського господарства.

У першій постановці складається і вирішується завдання по фактичним даним. Мета вирішення такого завдання – економічний аналіз фактичного розміщення й спеціалізації даного об'єкта. Результати виконання завдання дозволяють зробити оцінку фактичного розвитку, з погляду найкращого використання наявних природно-кліматичних і нових економічних умов

забезпечення якомога більшої рівня виробництва. Аналіз результатів вирішення цього завдання дає змоги виявити недоліки існуючого розміщення й спеціалізації сільськогосподарського виробництва та їх причини, виробивши конкретні напрями вдосконалювання і поглиблення спеціалізації даного об'єкта.

Друга постановка передбачає рішення прогнозованого чи планового економіко-математичного завдання з урахуванням відповідної вихідної інформації. Це завдання вирішується як статистичне завдання лінійного програмування з матрицями блочно-діагональної структури. У завдання вводяться перемінні, що визначені у результаті виконання завдання.

При обґрунтуванні обмежень на розміри галузей, треба враховувати, якою мірою, що склалася спеціалізація господарства, відповідає його природно-економічним умовам. У рослинництві звертають уваги на особливості сівозмін, а у тваринництві - на потужність ферм з урахуванням наявності утримування.

Важливою передумовою для оптимального функціонування сільськогосподарського підприємства, є створення необхідної технічної бази. Оскільки матеріальні ресурси кожного господарства неоднакові, необхідно записувати обмеження з формуванням основних виробничих фондів головних галузей. Отже, буде враховано пріоритетний розвиток тих, куди знадобиться менше фінансових коштів. Матеріально-технічна база формується з допомогою фінансових інвестицій.

У процесі поєднання галузей, передбачається міжгосподарські виробничі зв'язки, з лінії перерозподілу поголів'я тварин, кормів та інших ресурсів. Об'єднання господарств покликане стимулювати збільшення виробництва однорідних видів продукції. Натомість підвищення рівня концентрації виробництва створює умови підвищення використання всіх ресурсів сільськогосподарських підприємств з урахуванням вдосконалення техніки і технології.

Висновки. Враховуючи можливості статистичного моделювання, оптимальне поєднання галузей передбачає планування взаємопов'язаних чинників, враховуючи їх найефективніші сторони задля досягнення постановленою мети.

У разі виникнення труднощів планування, пов'язаних з визначенням основних та допоміжних галузей, усуваються шляхом застосування економіко-математичних методів у поєднанні із обчислювальною технікою.

Забезпечення оптимального поєднання галузей є однією із найважливіших задач діяльності сільськогосподарських підприємств. За рахунок оптимального планування та прогнозування раціонального сполучення галузей, можна здійснювати об'єднання видів господарювання з найменшими ризиками при найменших витратах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Домаскіна М. А. Розвиток спеціалізації фермерських господарств регіону. Вісник Білоцерківського ДАУ. 2009. Вип. 65. С. 184
2. Браславец М. Е., Кравченко Р. Г. Математическое моделирование экономических процессов в сельском хозяйстве [Текст]. М. : Колос, 1972. 589 с.
3. Гаваза Є. В. Оптимізація галузевої спеціалізації підприємства-виробника органічної продукції [Текст]. Ефективна економіка. 2014. № 3 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2835>.
4. Домаскіна М. А. Оптимізація галузевої структури та розмірів фермерських господарств [Текст]. Миколаїв. держ. аграр. ун-т. Миколаїв, 2011. С. 20